

INDHOLD

FORORD	7
INDLEDNING	9
KAPITEL 1	
<i>Analysestrategi</i>	21
KAPITEL 2	
<i>Kontraktens generelle form</i>	40
KAPITEL 3	
<i>Klientforestillingens historie</i>	55
KAPITEL 4	
<i>Fra handleplan til socialkontrakt</i>	88
KAPITEL 5	
<i>Pligt til frihed: socialkontraktens form</i>	114
KAPITEL 6	
<i>Socialkontrakten som selvteknologi</i>	124
KAPITEL 7	
<i>Socialpædagogikkens kobling af kontrakt og motivation</i>	130
KAPITEL 8	
<i>Den umulige afvejnings italesættelse</i>	141
KAPITEL 9	
<i>Socialkontrakten som kobling af usammenlignelige hensyn</i>	164
KAPITEL 10	
<i>Den selvudsatte organisation</i>	170
KONKLUSION: DEN DESPERATE FORVALTNING	179
LITTERATURLISTE	186
NOTER	197

FORORD

Min oprindelige intention var en bog med arbejdstitlen »Det almene kontraktliggørelse«. Den skulle forsøge at sammenfatte alle de mange forskellige former for kontraktliggørelser, der finder sted i den offentlige sektor i dag, og som alle i en vis forstand sætter det almene, det offentlige eller det fælles på kontraktens særlige eller partikulære form. Til formålet lavede jeg en heuristisk sondring mellem individuelle kontrakter internt i forvaltningen mellem forvaltning og leder eller forvaltning og medarbejder, individuelle kontrakter eksternt til forvaltningen mellem forvaltning og borger, organisatoriske kontrakter internt, f.eks. de såkaldte interne kontrakter mellem forvaltninger, samt endelig organisatoriske kontrakter indgået eksternt til forvaltningen, f.eks. mellem en privat virksomhed og en forvaltning. Det kan samles således:

Kontraktliggørelsens aktuelle former

	Intern	Ekstern
Individuelle	Lederkontrakter	Sociale kontrakter
	Medarbejderudviklingskontrakter	Forældrekontrakter
	Supervisionskontrakter	Aftaleskemaer
Organisatoriske	Intern kontraktstyring	Udlicitering
		Partnerskaber

Min forestilling var, at der nok ikke var meget at hente i øverste højre hjørne med individuelle eksterne kontrakter. Derfor begyndte jeg min søgning der. Også fordi jeg ingenting vidste på forhånd i dette hjørne. Jeg forestillede mig et tyndt 15-20 siders kapitel. Men da søgningen af materiale for alvor kom i gang, væl-

dede det frem, bl.a. fordi det blev et tema i medierne, da materialet blev samlet ind. Jeg blev hurtigt klar over, at den måske mest radikale form for det almenes kontraktliggørelse tegnede sig præcist her. Forslag på forslag om borgerkontrakter blev fremsat med pragmatiske styringsbegrundelser. Stort set ingen mere grundlæggende spørgsmål blev rejst, på trods af at det er statens eller det offentliges grænser til det enkelte private individ, der sættes på spil. Eller mere præcist: Den offentlige forvaltning forsøger med sociale kontrakter at kile sig ind i den enkeltes borgers måde at forholde sig til sig selv på. Det er styring i dybden. Derfor blev det til en hel bog og ikke blot et tyndt kapitel.

Jeg har haft meget hjælp undervejs. Jeg har lagt udkast frem til diskussion med kollegaer på Institut for Ledelse, Politik og Filosofi og med andre og fået mange gode kommentarer. Mange kommuner og institutioner har beredvilligt hjulpet med materiale. Men især to personer har været til uvurderlig hjælp. Birgit V. Lindberg har været studentermedhjælp på projektet. Hun har bistået i indsamlingen af materialet, og hendes ihærdighed og kompromisløshed i søgningen har gjort en afgørende forskel for projektets udvikling. Hun har endvidere været en god sparringspartner hele vejen igennem. Asmund Born, som jeg tidligere har skrevet sammen med, bl.a. bogen »Kærlighed og omstilling. Italesættelsen af den offentligt ansatte«, har læst manus igennem og har mange gange fået mig til at skærpe problematikken og inspireret til at give flere af pointerne den tak mere, der løfter dem. Tak til dem.

Niels Åkerstrøm Andersen

August 2003